

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2021.

1. VRSTA PRIJAVE

(Timska)

Individualna

2. LIČNI PODACI (Ukoliko je timska prijava onda se unose podaci za sve učesnike/ce)

a. IME I PREZIME

1. Amila Beširović
2. Senada Užičanin
3. Adnan Mujkić

b. ADRESA

c. TELEFON

d. E-MAIL ADRESA

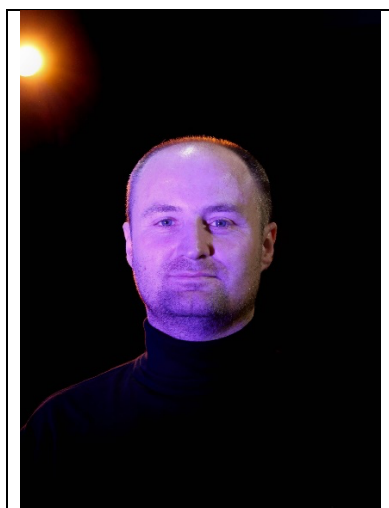
1. amila.besirovic.sus@gmail.com
2. senada.uzicanin@hotmail.com
3. adnan.mujkic.sus@gmail.com

e. ZVANJE

1. Bachelor matematike/Master dramski i audiovizuelni umjetnik
2. Profesor bosanskog jezika i književnosti
3. Magistar umjetnosti glumac/ Magistar pedagogije

f. BROJ ČLANSKE KARTICE ZAJEDNICE INOVATIVNIH NASTAVNIKA/CA

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

3. RADNO MJESTO

a. Naziv ustanove:	Srednja „Savremeno – umjetnička škola“ Tuzla
b. Adresa:	Ratimira Deletisa 1 – 75000 Tuzla
c. Telefon:	+ 387 61 36 56 00 ili + 387 35 28 00 26
d. Posao koji obavljate:	Nastavno – umjetnički proces
e. Razred ili uzrast djece sa kojom radite:	Učenici/ce prvog razreda srednje škole
f. Godine staža:	1. 3 godine i 11 mjeseci 2. 6 godina i 9 mjeseci 3. 4 godine i 10 mjeseci

4. MOJA PEDAGOŠKA UVJERENJA (Ukoliko je timska prijava onda navodite zajednički tekst o pedagoškim uvjerenjima) *minimalno 100 - maksimalno 300 riječi*

Kontinuiran sistem oblikovanja ljudskog bića u svim njegovim segmentima počevši od tjelesnog, intelektualnog pa do umnog, može se nazvati odgojem. Drama kao umjetnost, spoj teorije i prakse, nizom metoda i oblika izražavanja, kao sredstvo proživljavanja i oživljavanja ljudskih sudbina, gdje je nezaobilazna korekcija i samokorekcija, predstavlja priliku za senzibilno učešće u procesu stvaranja i očuvanja faktora zaštite, a s druge strane, metod rehabilitacije faktora rizika u odgoju. Drama predstavlja skup različitih aktivnosti pomoću kojih se djeci i mladima daje prilika da upoznaju sebe i druge, ispričaju svoje priče, izraze želje, emocije, misli, stavove, potrebe, životne poglede i težnje. Upravo iz ovih i niza drugih razloga drama može biti kreativno sredstvo u odgoju i obrazovanju djeteta. „Ono najvažnije što učenici stječu kroz dramsko iskustvo jest bolje razumijevanje ljudskog ponašanja, sebe samih i svijeta u kojem žive. Taj rast razumijevanja, koji uključuje i promjene uhodanih načina razmišljanja i osjećanja, čini se glavnim ciljem dramskog odgojnog rada“ (O'Neill, Cecily and Lambert, Alan, 1982:13).

Pojava i primjena dramskog odgoja, ne kao umjetničke, nego kao odgojno-obrazovne djelatnosti u Evropi i svijetu datira još iz 1917. godine pojavom knjige „The play way“ autora Henryja Caldwell Cooka. Tokom stručnog usavršavanja nastavnika iz osnovnih i srednjih škola na području TK istaknut je problem nepostojanja stručne literature koja bi na adekvatan način zadovoljila kreativne i pedagoške potrebe dramske sekcije, ali i redovnih nastavnih aktivnosti. Stoga je iskazana potreba da se dramski postupci u nastavi i vannastavnim aktivnostima objedine u priručniku „Školsko pozorište“. Iz gore navedenih tvrdnji, stavova i uvjerenja, te istraživačkog pristupa odgoju i obrazovanju djece i mladih, njihovoj socijalizaciji, te razvoju funkcionalnog znanja, smatramo da navedeni priručnik ostvaruje višestruke benefite u radu sa učenicima. Priručnik „Školsko pozorište“ namijenjen je nastavnicima, voditeljima dramskih sekcija i svima koji se na in/direktan način bave odgojem i obrazovanjem djece i mladih.

5. INOVATIVNA PRAKSA

NASLOV/NAZIV:	Školsko pozorište
KRATAK OPIS PRAKSE (do 200 riječi - jedan paragraf):	Priručnik Školsko pozorište izrađen je na temelju istraživačkog rada, definisanja problema u obrazovanju te iskazanih potreba nastavnog osoblja. Značajnu ulogu ostvaruje u nastavnom procesu obrađujući poglavlja: osnovi dramske pedagogije

	(historijat pozorišta), osnovi školskog pozorišta (značaj i potencijali dramske sekcije...), osnovi školske produkcije: elementi školske predstave što uključuje i pisanje dramskog teksta, likovno oblikovanje prostora, kostim u školskoj predstavi, značaj muzike, ulogu rekvizite te kreativnost frizura i mogućnost koreografije), pozorišna maska kao didaktičko sredstvo (maska u savremenoj nastavi: historijat, tehnika izrade, karakterna maska te pozitivni učinci u nastavi). Kreiranjem novih materijala priručnik postaje svrsishodan u nastavi pri realizaciji nastavnih jedinki predviđenih NPIP te vannastavnih aktivnosti planiranih GPR-om Savremeno-umjetničke škole. Priručnik predstavlja bogatu riznicu inovativnih pristupa učenju i poučavanju. Baziran je na sticanju funkcionalnog znanja i njegove primjene u lokalnoj zajednici što je jedan od izazova tranzicijskog društva. Koristeći resurse lokalne zajednice nastava može poprimiti željeni tok primjenom znanja iz dramske pedagogije te predstavama i festivalima na lokalnom nivou educirati publiku i afirmisati dramu u odgoju i obrazovanju kao metod na kojem se zasniva obrazovanje 21. vijeka. Implementacija priručnika Školsko pozorište u nastavi potiče učenike na aktivnost, oslobađa kreativni potencijal, razvija komunikacijske vještine i pospješuje intelektualno-emocionalni razvoj djeteta zasnovan na iskustvenom učenju.
KATEGORIJA (Molim Vas da označite odgovarajuću kategoriju)	4. Predmetni/-e nastavnici/e u srednjim školama

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA (Šta je prethodilo opisanoj praksi; kako je i zašto došlo do primjene opisane prakse?)

minimalno 200 - maksimalno 400 riječi

Istraživanja su provedena u okviru projekta „Školsko pozorište grada Tuzle” realizovanom 1.8. – 30.12.2020. godine na području grada Tuzle koji, prema popisu stanovništva iz 2013. godine ima 110.979 stanovnika, od čega je 58.234 žena i 52.745 muškaraca. Realizacija ovog projekta je u skladu sa Strategijom razvoja grada Tuzle (revidirani dokument, strana 18) u kojoj je istaknuto da je „Potrebno i dalje podržavati održavanje kulturnih manifestacija u Tuzli u cilju unaprijeđenja kulturnog života i kvaliteta kulturnih sadržaja za građane”. Prema istraživanju stanja i položaja mladih prilikom izrade Strategije za mlade Grada Tuzla (septembar 2016.) gdje je 44% ispitanika pripadalo muškom spolu, a 56% ženskom spolu došlo se do uočenih problema koji su razlozi za pokretanje ovog projekta (77,5% mladih nikako ne ide u pozorište, 53,2% nikad ne ide na koncerte klasične muzike, 71,7% nikako ne gleda filmove, samo 3,7% je aktivni član neke organizacije). S druge strane, prema ranijem istraživanju stanja dramskih i literarnih sekcija u osnovnim i srednjim školama od strane Pozorišta mladih Tuzle, uočeno je da dramske i literarne sekcije uglavnom vode nestručni kadrovi, svake godine sve manje učenika je zainteresovano za rad u sekcijama, sekcije produciraju jako nizak kvalitet predstava, ukinuta je smotra Kulturno-umjetničkog dramskog stvaralaštva Tuzlanskog kantona. Od svih osnovnih i srednjih škola u Tuzli samo dvije škole imaju improvizovanu scenu kao prostor za prezentaciju kreativnih potencijala djece i mladih, a samo jedna škola ima stručnu osobu za vođenje

dramske sekcije. Javlja se sve veći broj predrasuda i nasilja prema djeci i mladima koji se bave umjetnošću! Gore navedeni rezultati istraživanja su zabrinjavajući pogotovo ako se uzme u obzir da je upravo u Tuzli osnovano prvo profesionalno pozorište u BiH te da Tuzla ima najstariju pozorišnu tradiciju u BiH. Metode primijenjene u toku realizacije projekta jesu dramski oblici rada i komunikacije sa ciljnom grupom, korisnicima, učesnicima i zajednicom. Jedan od važnih elemenata u ovakvoj vrsti dramskog odgoja gdje su polaznici osposobljeni za glumački način razmišljanja, jeste razvijanje sposobnosti za prepoznavanje problema u zajednici: prepoznavanje drugih i drugačijih, jasno prepoznavanje odnosa među ljudima, uočavanje pozicije nadređenih i podređenih i najvažnije, stavljajući se u kožu onih kojima su neka prava oduzeta, zapravo postaju nosioci promjena i garancija za očuvanje istih. Istraživanje je ukazalo na potrebu kreiranja novih materijala i resursa koji bi zadovoljili pedagoške, kreativne, obrazovne i estetske kriterije primjene drame u odgoju i obrazovanju, na nivou nastavnih i vannastavnih aktivnosti (dramske sekcije), što je inkorporirano u priručnik Školsko pozorište.

CILJ I ŽELJENI ISHODI (sa kakvim ciljem ste realizovali navedenu praksu; šta ste željeli postići)

minimalno 50 - maksimalno 200 riječi

Generalni cilj primjene priručnika Školsko pozorište u nastavnoj praksi je doprinijeti poboljšanju uslova i načina sticanja znanja i odgoja mladih kroz promociju dramskog odgoja i kulturno-umjetničkog stvaralaštva, a specifični cilj je povećanje interesa mladih za konzumacijom pozorišne umjetnosti, kroz pokretanje inovativnih, savremenih modela obrazovanja djece i mladih.

Sveukupni cilj projekta „Školsko pozorište grada Tuzle“ je doprinijeti poboljšanju nastavnog procesa. Priručnik sadržajno obrađuje dramske tehnike i metode inkorporirane u nastavni proces. Dosadašnje iskustvo u primjeni dramskog odgoja kao specifičnog modela djelovanja na svijest učenika, potvrđuje da se motivišu i podučavaju kritičkom razmišljanju. S druge strane, dramski odgoj je ono što paralelno angažuje duh i tijelo, mladi su u ovom metodu djelovanja sačuvani svakog oblika diskriminacije, riješeni su predrasuda i stereotipa, prisutan je dijalog i nenasilna komunikacija, uključena je socijalna komponenta i da se umjetničkom katarzom mladi uče da budu u koži druge osobe razvijajući empatiju, što je preduslov za ugodniji život u zajednici.

Željeni ishodi: staviti učenika u centar nastavnih aktivnosti jačajući njegove socijalne, kognitivne i emocionalne kompetencije primjenom dramskog odgoja. Priručnik u nastavi posebnu ulogu će imati u osnaživanju kapaciteta i nastavničkih kompetencija te regionalnog umrežavanja u cilju razmjene iskustava i nastavnih praksi, zajedničkih zapažanja i pokretanja projekata iz kulture.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE (Opis postupaka i koraka u realizaciji. U tekstu naznačite naziv i broj priloga koji se odnosi na taj segment/fazu realizacije.)

minimalno 300 - maksimalno 1000 riječi

Nastavna praksa „Školsko pozorište“ realizovana je kroz četiri faze:

FAZA 1 – Primjena dramskog odgoja za učenike osnovnih i srednjih škola Tuzlanskog kantona

Od marta 2019 – marta 2021. godine u okviru Pozorišta mladih Tuzle i Udruženja „Mladi Tuzle“ koji već 18 godina implementiraju dramu kao sredstvo odgoja, realizovano je ukupno 136 dramskih radionica za 190 polaznika uzrasta od 6 do 19 godina, učenika osnovnih i srednjih škola Tuzle i Tuzlanskog kantona. Kod učenika je uočeno značajno poboljšanje u razvoju tjelesnih, emocionalnih i intelektualnih sposobnosti, te procesu izgradnje karaktera i pogleda na svijet. Kao rezultat dramskih edukacija pripremljeno je i izvedeno nekoliko pozorišnih predstava za sve uzraste publike sa temama generacijskog jaza; utjecaja tradicije na održavanje mira; ekologije i aerozagađenja. Scenariji za

navedene predstave nastali su kao rezultat uočavanja problema u zajednici učenih od strane učesnika dramskog procesa.

FAZA 2 – Stručna usavršavanja nastavnog osoblja i roditelja

Od septembra 2020. do marta 2021. godine realizovana su dva modula stručnog usavršavanja nastavnog osoblja iz šest srednjih škola iz Tuzle, te 20 mentorskih sastanaka u produkciji 6 školskih igrokaza dramskih sekcija. Uporedo je realizovano 8 dramskih radionica za roditelje 190 polaznika iz prve faze pri čemu se kroz dramski odgoj podučavalo kreativnom roditeljstvu i primjeni drame kao metode u odgoju. Značajno je istaći da su roditelji/staratelji prepoznali pozitivne vrijednosti dramske pedagogije kao partnera u procesu uspostavljanja uspješne komunikacije sa djecom i mladima. Jedan od prijedloga za voditelje radionica bila je preporuka da se ubuduće radi na izdavanju stručne literature o primjeni drame u porodičnom ambijentu čime bi se doprinijelo razvijanju porodične pedagogije kao temelja odgojnih komponenti djece.

FAZA 3 – Izrada, izdavanje, promocija i distribucija priručnika o dramskoj pedagogiji

Na osnovu stečenih iskustva u prve dvije, te uočene potrebe, tokom 2020. realizovano je osmišljavanje, kreiranje, pisanje, dizajniranje, izrada i promocija priručnika „Školsko pozorište“ namijenjenog nastavnom i vannastavnom osoblju osnovnih i srednjih škola u BiH. Priručnik je besplatno dostavljen na adrese škola, nevladinih organizacija i ustanova koje rade sa djecom i mladima u BiH i regiji. Potrebu izdavanja priručnika prepoznao je i podržao Grad Tuzla i Ministarstvo za kulturu, sport i mlade Tuzlanskog kantona. Priručnik Školsko pozorište je dodijeljen besplatno i svim prisutnim posjetiocima na promociji uključujući i nastavno osoblje koje je pohađalo stručno usavršavanje.

FAZA 4 – Primjena Priručnika u Srednjoj „Savremeno – umjetničkoj školi“ Tuzla

Osnivanjem nove srednje škole u Tuzlanskom kantonu, stvoreni su uslovi za kompletnu primjenu Priručnika u nastavnom i vannastavnom procesu Srednje „Savremeno – umjetničke škole“ Tuzla. Od marta 2021. godine sadržaj priručnika je primijenjen u procesu prijemnog ispita u martovskom predroku, te prvom i drugom junskom roku školske 2021/22. godine. Početkom školske godine, priručnik se primjenjuje u nastavi općeobrazovnih predmeta (matematike; bosanskog; hrvatskog; srpskog jezika i književnosti); stručno – umjetničkih predmeta (elementi glume i režije; dikcija i govornišтво; liderstvo; projekt menadžment); te u vannastavnim aktivnostima (dramska sekcija). Priručnik „Školsko pozorište“ doprinosi brojnim inovacijama u nastavi, čini nastavu zanimljivom i savremenom. Izučavajući oblasti zastupljene u priručniku, nastavnik prvenstveno oslobađa svoj kreativni potencijal što se reflektuje na rad sa učenicima i cjelokupan odgojno-obrazovni proces. Benefiti primjene Priručnika u nastavi su višestruki. Napominjemo da je Priručnik nastao kao potreba izučavanja, savladavanja i primjene drame u odgoju i obrazovanju što je posljedično uticalo na jačanje individualnih nastavničkih kompetencija, jačanje socijalnih, emocionalnih i komunikacijskih kompetencija učenika. Stjecanje funkcionalnog znanja je osnov savremenog obrazovanja, a Priručnik je izvor i temelj za zajedničko postavljanje ideja, koncepata i specifičnih ciljeva obrazovanja. Primjena drame u nastavi omogućava nastavnom osoblju i učenicima da uočavaju, analiziraju i istražuju aktuelne društvene probleme sa kojima se susreću djeca i mladi te da iste predstave u dramskom obliku ili dramatizuju već postojeći književni umjetnički tekst dostupan u udžbeniku. Učenici tako mogu tokom nastavnog časa primijeniti niz dramskih vježbi (naznačenih u Priručniku) i napraviti različita didaktička pomagala u nastavi. Priručnik sadrži precizno definisana poglavlja izučavanja drame, počevši od historijsko-društvenog konteksta nastanka pozorišta do savremene primjene dramskih metoda i tehnika u nastavi. Primjenom sadržaja priručnika kod učenika će se osvijestiti parametri bitni za lingvističku, prostornu, tjelesno-kinetičku, interpersonalnu i muzičku inteligenciju.

Aktivacijom čula, razvijanjem dobrobiti timskog rada, sposobnosti zapažanja i oblikovanja informacija, vlastitih emocija, slabosti i snaga te izgradnjom slike o sebi učenici će tokom dramskog procesa razviti vlastite potencijale neophodne sa realne životne situacije. Sadržaj Priručnika potiče i praktično mišljenje kod učenika (likovno oblikovanje prostora, izrada rekvizite...) jer primjenom svih navedenih resursa učenici stiču funkcionalno znanje primjenjivo u tematskim projektima. Prema standardima i oblicima savremene nastave, Priručnik je na adekvatan način odgovorio izazovima savremenog obrazovanja, s tim da je mnoge oblasti moguće realizovati i u online nastavi, uz stručan i profesionalan pristup nastavnika sa tačno planiranim i preciznim uputama za rad. Učenik je predviđenim aktivnostima iz Priručnika u centru nastavnih aktivnosti i predlaže, sugerije, uključuje dramski proces prema sopstvenim potrebama i potencijalima. Priručnik je svoju primjenu našao u „Savremeno-umjetničkoj školi“ Tuzla, a stavovi, mišljenja, prijedlozi i sugestije učenika i roditelja najbolji su pokazatelj postignutog efekta i kvaliteta nastave.

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI (Koje ste rezultate postigli? Kako to znate i čime možete potkrijepiti?)
minimalno 200 - maksimalno 400 riječi

Rezultat 1.

Povećan nivo omladinskog aktivizma i kulturnog menadžmenta u gradu Tuzli

Rezultat 2.

Poboljšani rad dramskih sekcija i pokrenuta školska pozorišna produkcija u srednjim školama u Tuzli kroz kreiranje i realizaciju treninga/stručnog usavršavanja nastavnika i profesora te mentorsku podršku u produkciji šest školskih igrokaza šest srednjih škola u Tuzli
(AmilaBeširović, SenadaUžičanin, AdnanMujkić_prilog01)

Rezultat 3.

Promovisan inovativni model obrazovanja djece i mladih kroz kreiranje, lektorisanje, dizajniranje, štampu, izdavanje, promociju i distribuciju Priručnika o dramskoj pedagogiji
(AmilaBeširović, SenadaUžičanin, AdnanMujkić_prilog02)

Rezultat 4. Angažovan stručnjak za izradu Priručnika, koji je kreiran, lektorisan, dizajniran, odštampan

Rezultat 5. Primjena Priručnika u nastavi: Srednja „Savremeno – umjetnička škola“ Tuzla

(AmilaBeširović, SenadaUžičanin, AdnanMujkić_prilog03)

Efekti:

Pozitivni učinci u nastavi:

„Mislim da ovakav tretman, što se tiče maski, ne bismo dobili na standardnoj nastavi. Iskustvo je fantastično. Grčka književnost-nisam znao da se ovoliko može otići u materiju i nadam se da će se ovakav čas više puta ponoviti u toku godine. Razlika između savremene i tradicionalne nastave je često u tome što je zastupljeno drugačije gledište profesora koji predaju.“

Utisci o realizovanim aktivnostima tokom časa: „Ovaj čas je unio dosta pozitivne energije i želje za ponavljanjem. Smatram da je čas dobro organizovan i pun pogodak na početku školske godine. Tvrdim da sam se osjećao dobro i neočekivano smireno i prirodno kada sam pogledao sebe u maski. Konstatujem da se ovi časovi trebaju zapamtiti i ponavljati.“ (učnički rad-E.S.)

„Lijepo je kada nas negdje ne tretiraju kao djecu, a očekuju da se ponašamo kao odrasli. Više je praktične nastave, razumijevanja između profesora i učenika, korištenja komunikacije, kreativnosti i ekspresije. Iz mog

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2021.

ugla rad sa maskama bez kostima koji sve govore i bez govora jeste odlično iskustvo. Mislim da bi svako nekada trebao pokušati komunicirati sa voljenima bez riječi, samo očima, vjerovatno i dušom. Govor je u komunikaciji vrlo važan, ali mislim da je najveća istina van riječi. Uživala sam u projektu gdje ne koristimo riječi već prenosimo ideje isključivo pokretima tijela. Zadovoljna sam i svaki dio ovog iskustva smatram pozitivnim, toplim i probuđujućim. Hvala na iskustvu!” (učenički rad-S.M.)

„Smatram da sam mnogo više naučila nego na klasičnoj nastavi. Lakše je savladati gradivo. Svi smo se uključili u nastavni proces i dali neki svoj doprinos, savladali pritisak predstavljanja pred publikom. Stoga, drama u nastavi je jako korisna i donosi velike rezultate.” (učenički rad-A.Ć.)

„Prošli čas Bosanskog jezika i književnosti je bio vrlo zanimljiv i neobičan. Vidio sam kako moja maska izgleda. Bilo je vrlo smiješno i interesantno.” (učenički rad-T.S.)

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Srednja „Savremeno – umjetnička škola“ Tuzla stoji na raspolaganju za svaki oblik stručnog usavršavanja za nastavno osoblje osnovnih i srednjih škola u oblasti dramske pedagogije, kao i procese pedagoško – umjetničkog rada s učenicima.

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE